

До г-жа Милена Дамянова,
Председател на Комисията по образование
към 44-то Народно събрание

СТАНОВИЩЕ

На Нов български университет по предложените промени в Закона за висше образование

Академичното ръководство на Нов български университет, съвместно с Настоятелството, изразява подкрепата си за внесения от Министерски съвет Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (*сигнатура на НС № 902-01-42 от 12.08.2019 г.*). Считаме, че предложените промени са добре обмислени, навременни и в перспектива ще доведат до по-добро състояние висшето образование в Република България.

Нов български университет, самостоятелно или заедно с други частни и държавни висши училища, през последните години винаги е настоявал за необходимостта от сериозни и дълбоки промени в системата на висшето образование в посока на повишаване на качеството на обучението и на изследванията, провеждани в българските висши училища.

С предложените допълнения и изменения на Закона за висшето образование Министерството на образованието и науката прави крачка в тази посока и тъкмо поради тази причина бихме искали да подкрепим предложения проект, като представим на Вашето внимание и конкретни коментари:

1. Една от основните промени на закона е въвеждането на т.н. Национална карта на висшето образование (НКВО). Чрез НКВО се цели да се определят териториалната и профилната структурна на висшето образование по професионални направления, като се очаква тази карта да бъде изготвена до една година от влизане в сила на промените в ЗВО. Същевременно, в предложения ЗИД липсва механизъм за разработване и съгласуване на НКВО, освен в предвидените от закона случаи, т.е. ако същата бъде публикувана за публично обсъждане и съответно разглеждана в комисиите към Народното събрание. Не са оповестени следствията от въвеждането на НКВО и мерките, които се предвиждат при установени структурни диспропорции. Самата идея за НКВО, от друга страна, не кореспондира с модерните образователни тенденции към

мобилност на всички равнища и към дигитализация на образованието, при което мястото, където се намира обучаваният и обучаващата институция все повече губи значение.

2. Друга основна промяна е предвидена за методиката, по която работи НАОА. Подобно на НКВО методиката следва да бъде приета година след като се утвърдят промените в ЗВО. В каква посока ще бъдат промените и как ще се проведат, не ни е известно. Тук съзираме опасност тази методика да омаловажи или дори да обезсмисли добрите идеи, заложи в обновения закон, в случай, че практиките от досегашната работа на НАОА останат същите или се въведат критерии за оценка, които връщат образователния процес обратно в ХХ век. Най-адекватно би било, според нас, НКВО, въпросната методика и промените в ЗВО да се гледат едновременно, за да могат да се съобразят в максимална степен възможните въздействия върху образователната система като цяло.

3. Ние поставяме въпроса за качеството в центъра на предложените промени. Това означава наличие на прецизна система за обективно измерване на качеството на предлаганото от висшите училища обучение, както и на провежданите в тях изследвания. Измерването на качеството може да стане както чрез специална система, която да се ползва за всички ВУ, също и чрез продължаващо развитие на Рейтинговата система.

4. Предлагаме, числовите съотношения, регулиращи основно преподавателския състав спрямо някакъв стандартен хорариум за обучение, разпределен по образователно-квалификационни степени (ОКС), да се отнася само за държавно субсидираните висши училища. Известно е, че тези съотношения дават възможност да се поддържа висок преподавателски състав дори при липса на обучаеми, което частните висши училища не могат да си позволят. Смятаме че е напълно достатъчно да се поддържат регламентирания в ЗВО изисквания за минимален брой преподаватели, хабилитирани и нехабилитирани, на основен трудов договор по всяко професионално направление.

**проф. д-р Пламен Бочков,
Ректор на НБУ**